ศูนย์ประสานงานโควิด - 19

ด่วนที่สุด

ที่ สท ๐๐๑๗.๒/ว ๑๕๓๒

ศาลากลางจังหวัดสุโขทัย
ถนนนิกรเกษม สท ๖๔๐๐๐

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการฉีดพ่นสารเคมีแอลกอฮอล์

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๓๐/ว ๒๗๓๓
ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า ได้ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขหารือร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องจากการที่กระทรวงสาธารณสุขได้มีการแนะนำกรณีที่มีการฉีดพ่นสารเคมีแอลกอฮอล์ในสถานที่สาธารณะและสถานประกอบการ ว่าการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้ละอองฝอยฟุ้งกระจายหากฉีดพ่นในประชาชนที่เข้าข่ายป่วยด้วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อาจเป็นการเพิ่มความเสี่ยงให้ประชาชนทั่วไปได้ กระทรวงสาธารณสุขจึงได้ชี้แจงเกี่ยวกับคำแนะนำในการใช้สารเคมีเพื่อฆ่าเชื้อหรือทำลายเชื้อโรค ต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพของสารเคมี ความเป็นพิษหรือผลกระทบต่อสุขภาพ ลักษณะการใช้งานที่เหมาะสมกับพื้นผิว ปริมาณ และระยะเวลา การตกค้างในสภาพแวดล้อม รวมทั้งสารเคมีนั้นต้องได้รับอนุญาต หรือได้รับการขึ้นทะเบียนจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จังหวัดสุโขทัยจึงขอให้อำเภอพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไป ทั้งนี้ ให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ดำเนินการด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายไมตรี ไตรติลานันท์)
ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย

สำนักงานจังหวัด
กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลฯ
โทร/โทรสาร. ๐-๕๕๖๑-๑๖๑๙

ศูนย์โควิด มท.
สำนักงานจังหวัดสุโขทัย
เลขที่ ๒๑๖๖
วันที่ ๘ พ.ค. ๒๕๖๓
เวลา

ด่วนที่สุด

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูล(สนจ.สผ.)
☐ งานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/ภาค
☐ งานข้อมูลสถิติ สารสนเทศฯ
☐ งานโครงการพระราชดำริและงานตามนโยบายรัฐบาล
☐ งานตรวจราชการ
☐ งานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย
☐ งานประสานการบริหารงานกลุ่มจังหวัด
เลขที่ 662
วันที่ ๑๘ พ.ค. ๒๕๖๓

ที่ มท ๐๒๓๐/ส ๒๗๓๓

ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด -19 มท.
ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการฉีดพ่นสารเคมีแอลกอฮอล์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๔๐๒.๒/๑๖๙๙ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้หารือกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง จากการที่กระทรวงสาธารณสุขได้มีการแนะนำกรณีที่มีการฉีดพ่นสารเคมีแอลกอฮอล์ในสถานที่สาธารณะและสถานประกอบการ ว่าการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้ละอองฝอยฟุ้งกระจายหากฉีดพ่นในประชาชนที่เข้าข่ายป่วยด้วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อาจเป็นการเพิ่มความเสี่ยงให้ประชาชนทั่วไปได้

กระทรวงสาธารณสุขได้ชี้แจงเกี่ยวกับคำแนะนำในการใช้สารเคมีเพื่อฆ่าเชื้อหรือทำลายเชื้อโรค ต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพของสารเคมี ความเป็นพิษหรือผลกระทบต่อสุขภาพ ลักษณะการใช้งานที่เหมาะสมกับพื้นผิว ปริมาณ และระยะเวลา การตกค้างในสภาพแวดล้อม รวมทั้งสารเคมีนั้นต้องได้รับอนุญาต หรือได้รับการขึ้นทะเบียนจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายฉัตรชัย พรหมเลิศ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย
หัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน
ในส่วนที่เกี่ยวกับการสั่งการและประสานกับผู้ว่าราชการจังหวัด
และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 มท. (สนผ.)
โทร. ๐ ๒๒๒๕ ๔๘๕๗ มท. ๕๐๑๘๘

สำนักงานจังหวัดสุโขทัย
☐ ๑ กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด
☐ ๒ กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป
☐ ๓ กลุ่มงานสำนักงาน
☐ ๔ กลุ่มงานตรวจสอบภายใน
☐ ๕ กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล
เลขที่ 2170
วันที่ ๑๘ พ.ค. ๒๕๖๓
เวลา 13.00

สนง.ศบค.มท.
วันที่ 14 พ.ค. 63
เวลา 1029
กรมควบคุมโรค
กองการต่างประเทศ
วันที่ 14 พ.ค. 2563
เลขรับ 19466
เวลา

ด่วนที่สุด

ที่ สธ ๐๔๐๒.๒/๑๒๙๙

กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง คำแนะนำในการใช้สารเคมีเพื่อฆ่าเชื้อหรือทำลายเชื้อโรค

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๓๐/๕๘๐๒ ลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงมหาดไทยขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องในการฉีดพ่นสารเคมีแอลกอฮอล์ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่และเพื่อกระทรวงมหาดไทยจะได้แจ้งให้จังหวัดได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามแนวทางที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงสาธารณสุขพิจารณาแล้ว ขอเรียนชี้แจงเกี่ยวกับคำแนะนำในการใช้สารเคมีเพื่อฆ่าเชื้อหรือทำลายเชื้อโรค ดังนี้

๑. ปัจจุบัน สารเคมีที่จะนำมาใช้เพื่อฆ่าเชื้อหรือทำลายเชื้อโรคในสถานที่ต่าง ๆ จะต้องได้รับอนุญาตหรือได้รับการขึ้นทะเบียนจากหน่วยงานของรัฐภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น คุณภาพ ความเหมาะสม และความปลอดภัยในการใช้สารเคมีชนิดใดย่อมต้องเป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตหรือได้ขึ้นทะเบียนไว้ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรค และกรมอนามัย มีความเห็นโดยสรุป ดังนี้

๑.๑ การใช้สารเคมีในการฆ่าเชื้อ เหมาะสำหรับการใช้งานบริเวณพื้นผิววัตถุ (Surface) แต่ไม่เหมาะกับการฆ่าเชื้อบริเวณผิวหนังของร่างกายโดยตรง เนื่องจากสารเคมีส่วนใหญ่มีฤทธิ์กัดกร่อน หากสัมผัสร่างกายโดยตรงอาจทำให้เกิดการระคายเคืองต่อผิวหนังหรืออาจเกิดการดูดซึมเข้าสู่ร่างกายซึ่งทำให้เกิดอันตรายได้ ส่วนกรณีที่มีความจำเป็นจะต้องใช้สารเคมีที่อาจสัมผัสกับผิวหนังหรือร่างกายโดยตรง ควรใช้แอลกอฮอล์ (Ethyl alcohol) ความเข้มข้นร้อยละ ๗๐ ทำความสะอาดที่มือเท่านั้น แต่หากมีความจำเป็นจะต้องใช้สารเคมีโดยการพ่น ควรเลี่ยงการพ่นใส่ร่างกายมนุษย์โดยตรง และก่อนใช้สารเคมีควรศึกษาถึงชนิดของสารเคมีที่สามารถฆ่าเชื้อสำหรับพื้นผิวที่แตกต่างกัน โดยเลือกใช้ให้เหมาะสมตามที่สารเคมีนั้นได้รับอนุญาตหรือได้รับการขึ้นทะเบียนจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ทั้งนี้ สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จากเอกสารคำแนะนำสำหรับประชาชนในการทำความสะอาด ทำลายและฆ่าเชื้อโรคในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของกรมอนามัย (https://anamai.moph.go.th/ewt_dl_link.php?nid=16722)

๑.๒ น้ำยาที่ใช้พ่นหรืออุโมงค์พ่นน้ำยาส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์ได้รับอนุญาตหรือได้ขึ้นทะเบียนเพื่อใช้สำหรับฆ่าเชื้อโรคบนพื้นผิวหรือวัสดุ ไม่สามารถนำมาใช้กับผิวหนังหรือร่างกายมนุษย์ได้ อันจะเป็นการใช้ที่ผิดวัตถุประสงค์ เนื่องจากมีส่วนประกอบที่อาจทำให้เกิดอาการแพ้หรือระคายเคืองต่อผิวหนังและดวงตาได้ เช่นเดียวกับการฆ่าเชื้อโรคด้วยแสงรังสีอัตราไวโอเลต (UV) ซึ่งเหมาะสำหรับการฆ่าเชื้อโรคในห้องและอุปกรณ์ต่าง ๆ เท่านั้น ไม่เหมาะสำหรับการฆ่าเชื้อโรคในมนุษย์และสัตว์เลี้ยง เพราะอาจทำให้เกิดโรคมะเร็งผิวหนังได้

๒. คำแนะนำ...

๒. คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีใช้ผลิตภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ และข้อควรระวังในการนำมาใช้เพื่อกำจัดเชื้อโรค

วิธีใช้	คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์	ข้อควรระวัง
การใช้สารเคมี	- เหมาะกับพื้นผิวทั่วไป แต่ไม่เหมาะที่จะใช้ฆ่าเชื้อโรคบนผิวหนังมนุษย์ - ต้องมีฉลากชัดเจนและได้รับการขึ้นทะเบียนจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเท่านั้น	- อาจทำให้เกิดการระคายเคืองบริเวณผิวหนังและดวงตา - ควรคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งตกค้างในสิ่งแวดล้อม
การใช้รังสี UV	สามารถฆ่าเชื้อโรคได้ แต่เหมาะสำหรับอุปกรณ์ทางการแพทย์และอุปกรณ์ทางห้องปฏิบัติการ	ไม่เหมาะสำหรับการฆ่าเชื้อโรคในมนุษย์และสัตว์เลี้ยง เพราะอาจทำให้เกิดโรคมะเร็งผิวหนังได้
การอบโอโซน	โอโซนเป็นก๊าซที่มีพิษต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม และยังไม่มีผลการศึกษาที่ชัดเจนว่าสามารถฆ่าเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้	ต้องดำเนินการโดยบุคลากรที่ได้รับการฝึกอบรมที่มีความชำนาญในการใช้วิธีนี้

๓. ข้อเสนอแนะ

๓.๑ ในการใช้สารเคมีต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพของสารเคมี ความเป็นพิษหรือผลกระทบต่อสุขภาพ ลักษณะการใช้งานที่เหมาะสมกับพื้นผิว ปริมาณและระยะเวลา (Contact Time) การตกค้างในสภาพแวดล้อม รวมทั้งการได้รับอนุญาตหรือได้รับการขึ้นทะเบียนจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

๓.๒ ประชาชนสามารถทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคได้ด้วยตัวเอง โดยการใช้แอลกอฮอล์ (Ethyl alcohol) ความเข้มข้นร้อยละ ๗๐ ทำความสะอาดที่มือ หรือล้างมือด้วยน้ำและสบู่อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ วิธีที่ง่ายและได้ผลดีคือ การอาบน้ำ สระผม ทำความสะอาดร่างกายทันทีเมื่อกลับถึงที่พักอาศัย และให้นำเสื้อผ้าไปซักด้วยน้ำผสมผงซักฟอกหรือน้ำยาซักผ้า หรือในน้ำอุณหภูมิ ๖๐ - ๙๐ องศาเซลเซียส

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควรต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายศุภกิจ ศิริลักษณ์)
รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการสาธารณสุข
ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข

กรมควบคุมโรค
กองกฎหมาย
โทร. ๐ ๒๕๙๐ ๓๓๑๘
โทรสาร ๐ ๒๕๙๐ ๓๓๒๒